

1. ΗΤΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 16/07/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 16/07/2024

Σελίδα: 35



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ηττα της πολιτικής

Η απόπειρα δολοφονίας του Ντόναλντ Τραμπ ως μια εξόχως δραματική πράξη της γενικευμένης βίας που κατακλύζει ΗΠΑ και Ευρώπη συνιστά πέρα και πάνω απ' όλα ήττα της πολιτικής. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Μπέρναρντ Κρικ στο θαυμαστό βιβλίο του «Σε υπεράσπιση της πολιτικής» («In Defence of Politics») γράφει ότι «πολιτική είναι η πολιτισμένη διαδικασία μέσω της οποίας επιλύουμε τις διαφορές μας μέσα στην κοινωνία, στην πόλη». Η πολιτική με την έννοια αυτή γεννήθηκε ακριβώς μέσα στην (αρχαιοελληνική) πόλη μαζί με τον πολιτισμό και την τραγωδία ως μέσα και διαδικασίες για την υπέρβαση των διαφορών μας, τον συμβιβασμό, τη συμφιλίωση με την ορθολογική πολιτισμένη δράση. Υπό την έννοια αυτή η διάχυτη βία πιστοποιεί επίσης και το φαινόμενο του αποπολιτισμού (deculturization) που αναλύει τόσο εύστοχα ο Ol. Roy («The Crisis of Culture»).

Η Αμερική έχει βέβαια ισχυρή ιστορία στην πολιτική βία. Πέρασε άλλωστε έναν εμφύλιο. Τέσσερις πρόεδροι δολοφονήθηκαν, περισσότεροι ξέφυγαν από απόπειρες δολοφονιών, υποψήφιοι πρόεδροι επίσης δολοφονήθηκαν, όπως και πολλοί άλλοι ακτιβιστές. Αλλά, όπως επισημαίνει εύστοχα ο Π. Σπίγκελ στους «Φαίνανσιαλ Τάιμς», στο παρελθόν ύστερα από κάθε πράξη βίας επικρατούσαν η πολιτική μετριότητα, η ψυχραιμία και ο ορθολογισμός που διέσωζαν την πολιτική και τη δημοκρατία. Δυστυχώς στην απόπειρα εναντίον του Ντόναλντ Τραμπ αυτό δεν επαναλαμβάνεται. Ο ίδιος ο Τραμπ, μόλις συνίληθε από το πρώτο σοκ προέταξε τη γροθιά του κραυγάζοντας «πολεμήστε, πολεμήστε, πολεμήστε» («fight, fight, fight»). Ενώ διάφοροι μικρόνοες Ρεπουμπλικανοί γερούσιαστές απέδιδαν την απόπειρα στους Δημοκρατικούς και προσωπικά στον πρόεδρο Μπάιντεν. Και με τις θεωρίες συνωμοσίας που διακινούνται στα σόσιαλ μίντια είναι σαφές ότι η Αμερική μπαίνει σε ακόμη πιο επικίνδυνη, σκοτεινή ίσως, περίοδο με πολιτικό μάρτυρα τον Ντόναλντ Τραμπ (ως επόμενο πιθανότατα πρόεδρο).

Αλλά και στη σημερινή Ευρώπη η βία είναι επίσης διάχυτη. Μόλις πρόσφατα είχαμε την απόπειρα εναντίον του πρωθυπουργού της Σλοβακίας Ρόμπερτ Φίτσο και πολλαπλά επεισόδια σε Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες χώρες. Στη σημερινή Ελλάδα, με ιστορικά βεβαρημένο παρελθόν βίας (Εμφύλιος, δικτατορία, 17η Νοέμβρη κ.λπ.), η κοινωνική βία σε πολλές εκδοχές (ποδοσφαιρική, οικογενειακή, εφήβων κ.ά.) έχει επίσης προσλάβει ενδημικές διαστάσεις.

Πώς αντιμετωπίζεται το φαινόμενο; Δύσκολη η απάντηση. Είναι πάντως επιτακτικό να αποκατασταθεί η πίστη στην αξία, στη δύναμη, στην αποτελεσματικότητα της πολιτικής (και κατ' επέκταση της δημοκρατίας). Η πίστη στην πολιτισμένη πολιτική αντιπαράθεση με κανόνες και αρχές. Με τη Δεξιά, την Αριστερά, το Κέντρο να αντιπαράθενται με ιδέες και στόχους. Πολιτισμένα. Ιδεολογικά. Με φίλο ή εχθρό τα σόσιαλ μίντια φυσικά.

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ